

Intro

Wat voor reis?

Met deze reis naar het Bialowieza en Biebrza Nationaal Park wandel je door een van de laatste wildernissen van Europa. Met een lokale gids ga je op pad door een fantastisch oerlandschap en oerbos, gelegen in het noordoosten van Polen. Een stap terug in de tijd en een historisch beeld van Nederland. Wissellende landschappen van vloedbossen, bloemrijke rivierduinen en moerassen. Omgevallen bomen en stronken in verschillende stadia van aftakeling met een enorme variatie in begroeiing. Gebieden met zeldzame dieren zoals elanden, wolven, adelaars, kraanvogels waarmee een ontmoeting niet ongewoon is.

Highlights in het programma

- Een ontmoeting met wisenten in het Bialowieza oerbos/het Tsaren-bos?
- Arenden spotten langs de rivieralleen.
- Een wandeling door het elandenreservaat bij Grzedy.
- Kanotocht door de moerassen langs de Biebrza.
- Bezichtigen dorpje Bialowieza en het Park Palacowy
- Bezoek aan Tykocin, de barokke parel van Polen
- Bezoek aan typisch houten huis in Budy, met toelichting van lokale bewoner

Vertrekdata en prijzen

2009 : 24 april, 15 mei, 17 juli, 11 en 18 september
Prijs : vanaf € 925,- pp (incl. treinreis)
Extra prijs : tweepersoonskamer: 90 euro pp
Eigenvervoer : korting € 125, -. pp ,
Vliegpreis : op aanvraag.

Reisschema:

Vrijdag/zaterdag : reis naar Polen en aankomst Warschau
Zondag- maandag : Bialowieza en omgeving
Dinsdag- vrijdag : Biebrza en omgeving
Zaterdag : terug naar Warschau en terugreis naar Amsterdam/Maastricht
Zondag : terugkomst in Holland/België

Programma

Programma

Voor deze reis is een dag –tot -dag programma opgesteld. De lokale gids neemt jou mee naar de mooiste plekken van het gebied. Uitvoering van het programma is afhankelijk van de weersomstandigheden.

Soms dwingen onvoorziene omstandigheden het programma aan te passen. Dit gebeurt dan zoveel mogelijk in overleg met de groep en als het kan voor de vertrekdatum. Op de reisbestemming beslist de gids over de eventueel door te voeren wijziging.

Doordat het gebied zo uitgestrekt is gebruiken we af en toe de auto/minibus (0,5-1,0 uur per dag) om de mooiste plekken die in het programma zijn opgenomen te kunnen bereiken. Vanaf daar gaan we dan wandelen en 1 dag fietsen.

Van dag tot dag programma:

Dag 1, vrijdag

- vertrek vanuit Nederland/België

Met de trein vertrekken we uit Amsterdam/Maastricht naar Berlijn. Hier stappen we over in de nachtrein naar Warschau. We beschikken over slaapcoupes, zodat we de volgende dag uitgerust de reis verder kunnen zetten. Vroeg in de morgen (zaterdag) zijn we in Warschau en staat de minibus klaar om ons naar Bialowieza te brengen.

Dag 2, zaterdag

- Aankomst in Warschau en kennismaking met Poolse gids.
- Doorreis naar Bialowieza (2,5 uur).
- Wandeling nabij het hotel en een introductie over het gebied.

De reis naar Bialowieza gaat door een schilderachtig landschap met kleinschalige landbouw gekenmerkt door afwisselende boerenvelden, bosjes, meertjes en kleine dorpjes. In de dorpjes staan houten kerkjes. Trekpaarden worden hier nog gebruikt om het land te bewerken en de gewassen te oogsten. Het is een stap terug in de tijd. Op daken en palen vinden we ooievaars en hun nesten, het symbool van het Poolse platteland. Onze eerste accommodatie, een klein hotelletje, is gelegen in het noordelijke gedeelte van het Bialowieza bos. Midden in het bos met nabij gelegen de weilanden en een ongerepte meanderende rivier.

Hier blijven we 4 nachten om de omgeving goed te kunnen bekijken. Voor of na de lunch is er tijd om de buurt te verkennen of eventueel te rusten. Vervolgens volgt er een introductie over het gebied. Waarschijnlijk is de kwartelkoning te horen in de nabij gelegen graslanden en de bosuil vanuit de nabij gelegen bossen. Nabij het hotel gaan we opzoek naar motten, Sphinx tremulae, een soort die alleen hier in het oosten voorkomt. Tijdens het diner genieten we van de lokale keuken en bij een kampvuur met een glas (Grasovka)Wodka sluiten we de dag af.

Dag 3-4, zondag - maandag

- Wandeling door het Tsarenbos.
- Arenden spotten langs de rivieralleen
- Wandelen door veenmoerassen
- Opzoek naar Wisenten en ander wild
- Bezichtigen dorpje Bialowieza en het Park Palacowy
-

Voor de komende dagen staan de volgende activiteiten en bezoeken op het programma:

Excursie door het Tsarenbos. Hier leren we alles over de ecologie van een ongerept oerbos. Er volgt een toelichting op het beheer van het bos en het belang voor het behoud van het oerbos. We bezoeken het strikte natuurreservaat van het oerbos met een gids die daar een aparte licentie voor heeft. Een unieke ervaring met bijzondere waarnemingen van flora en fauna. We bevinden ons in het laatste laagland oerbos van Europa. Met prachtige eiken (43 m hoog) en sparren (50 m hoog) van zelfs wel meer dan 500 jaar oud. Het is een goed gebied voor het waarnemen van draaihals en spechten zoals: drieteen, witrug, grijskop, zwarte en middelste bonte. Verder is er kans om vliegenvangers (bonte en roodborst), notenkrakers en buidelmezen te zien. Deze wonderwereld wordt bewoond door vele diersoorten, in totaal wel 11.000, ze leven in een ongerepte omgeving en ecologie. Zo broedt hier de zwaluw nog in hollen van oude bomen. We kunnen ongelooflijk mooie paddenstoelen verwachten en orchideeën die in deze tijd van het jaar bloeien.

Bezoek aan de rivieralleen. Jachtgebied van schreeuwarend, dwergarend, slangenarend en andere arenden. We gaan proberen ze te spotten. Daarnaast zijn er veel moerassen langs de rivieren waar we zeldzame en spectaculaire vlinders vinden zoals: kleine weerschijnvlinder, rouwmantel, tweekleurige parelmoervlinder, moerasparelmoervlinder, boszandoog, wikkeblauwtje en spiegelkoppje.

Bezoek aan veenmoerassen met prachtige flora zoals rijsbes, moerasrozemarijn, zonnedauw en cranberry's. Daarnaast is het de plaatst voor zeldzame vlinders zoals veenluzernevlinder/rijsbesvlinder veenbesparelmoervlinder en Cranberry Blue.

Spoorzoeken naar wild. We gaan op zoek in het bos naar de wisenten. De meeste leven in het buffergebied van het woud en enkele in het strikte reservaat. Ooit leefde de Europese bizon in alle wouden van Europa. Maar door het verdwijnen van oerbossen en bejaging decimeerden hun aantal. Het is het zwaarste wilde landdier van Europa en een stier kan z'n 1000 kg wegen. Ze voelen zich het beste thuis in de bossen waar het zijn eten vindt zoals takjes wortels, mos, eikels en paddenstoelen. In deze omgeving leven de wisenten en andere dieren zoals edelherten en wildzwijnen nog naast hun natuurlijke vijanden zoals wolven en lynxen. Wellicht vinden we sporen. Als de groep het wil kunnen we een natuurpark bezoeken waar deze dieren worden gehouden in redelijk natuurlijke omstandigheden.

Bezoek **het Siemianowka waterreservoir** (kunstmatig meer) gelegen aan de rivier de Narew . Het jachtgebied van de zeearend, visarend, steenarend, dwergarend en schreeuwend, . Andere bijzondere vogels die hier leven zijn poelruiter, witwangstern en zwarte stern, de Pontische meeuw en de citroenkwikstaart. Vlinders: Koninginnepage, Groot geaderd witje en de bijna in West-Europa uitgestorven Blauwe vuurvlinder .

In de bossen komen we ook cultuur monumenten tegen zoals Kurgans, Scythische grafheuvels . De grafheuvels van de Scythische bevolking (IJzertijd, 8ste tot 4de eeuw v.C.) spreken het meest tot de verbeelding, door hun prachtige grafgiften gemaakte van hout (oude sparren).

Bezoek aan het dorp Bialowieza met zijn houten huizen en het park Palacowy (47,77 ha). Het park is gebouwd rond het paleis op een heuvel nabij de Narew rivier in 1890. Het is ontworpen door Walery Kronenberg in Engelse stijl met uitzicht op het Bialowieza nationaal park. Het oudste monument in het park is de obelisk als herinnering voor de jacht die koning Augustus III heeft gehouden op 27 september 1752 in de bossen van Bialowieza. Samen met de koningin en prinses Xavier en prins Karel schoten zij 42 wisenten, 13 elanden en 2 reeën. Op het park Palacowy staat ook het J. Miklaszewski museum voor natuur en bosbeheer.

Fietstocht door het bos. Een dag pakken we de fiets om de omgeving te gaan verkennen.

Dag 5, dinsdag

- Na ontbijt vertrek naar de Biebrza moerassen.
- Bezoek aan Tykocin, de barokke parel van Polen

We reizen door het Knyszyn bos en bezoeken het dorpje Kruszyniany waar de Tartras hebben geleefd, leden van een Mongoolse stam die zich hier vestigde met Dzingis Han in de middeleeuwen. In de omgeving liggen prachtige bossen en weilanden met vlinders zoals Vale luzernevlinder. Het is ook het leefgebied van een van de mooiste vogels van Europa de scharrelaar.

De lunch houden we in de oude stad Bialystok. Hier hebben we tijd om wat souvenirs te kopen, een bezoek te brengen aan een Orthodoxe kerk of het paleis van de familie Branicki.

Onze volgende stop is de visvijvers nabij Bialystok een vogelparadijs met diverse soorten futen, rietgors en buidelmees. Het is de beste plaats om woudapjes en roerdompen te spotten. Ons hotel is gelegen in het plaatsje Tykocin gelegen aan de rivier de Narew. Het plaatsje wordt ook wel de barokke parel. Het is een van de oudste dorpen van de provincie Podlasie. Bijzondere toeristische trekpleisters in dit dorp zijn:

- het kasteel van Zygmunt II Augustus, gebouwd voor 1469, verwoest in de 16de eeuw en gerestaureerd in 2005.
- barokke synagoge Bejt ha-Kneset ha-Godol, gebouwd in 1642 en een van de mooiste van Polen.
- Joodse begraafplaats, een van de oudste van Polen.
- Barokke kerk van de heilige Trinity.
- Barokke klooster van Observants van 1771
- Voormalig militaire hospitaal van 1755

De volgende nachten blijven we hier om de omgeving van de Narew en de Biebrza te verkennen.

Dag 6, woensdag

- Wandeling door het moeras van de rivier de Narew.
- Kanotocht over de rivier de Narew.

De hele dag verblijven we in het Narew nationaal park waar we eerst Kurowo bezoeken. Daar is het kantoor van het nationaal park gelegen met een uitkijktoren en een route door het moeras. Dit gebied wordt ook wel de Poolse amazone genoemd en bestaat uit een labyrint van kanalen door enorme rietvelden. We maken een prachtige tocht met de lokale mensen en hun traditionele boten.

We gaan in het leefgebied van de bever en bekijken enkele dammen. De rietvelden zitten vol met vogels als: rietzangers, buidelmezen en baardmanneltjes. Na de lunch gaan we enkele zandduinen bekijken met een avifauna die typerend is voor dit soort ongereguleerde rivieren. Het leefgebied van terek ruiter, dwerg stern, kleine plevier, duinpieper, kuifleeuwerik en hop. Aan het eind van de dag bezoeken we nog een lokale boerderij in Pentowo, ook wel ooievaars dorp genoemd. Hier hebben 20 ooievaars paren hun nest op daken en bomen. Hier zijn ook enkele bijeneters te vinden.

Dag 7-8 donderdag- vrijdag

- Vogels en dieren spotten vanaf de uitkijktorens
- Wandeling door het elandenreservaat.
- Bezoek aan typisch houten huis in Budy, met toelichting van lokale bewoner
- Bezichtiging van fortcomplex van de tsaar

De komende dagen gaan we op pad door en rond de Biebrza vallei:

De schoonheid en de unieke natuur in de Biebrza vallei hebben de Poolse regering in 1993 doen besluiten het gebied uit te roepen tot nationaal park. Het staat op de lijst van de Ramsar convention van 1995 als belangrijk wetland voor broed- en trekvogels.

De flora is divers en uniek. Bijzonder is de zonnedaauw op de hoogvenen en op de postglaciale gebieden de Jacobs Ladder en dwerg berk. Verder zijn er prachtige orchideeën de diamanten van de Biebrza. Andere soorten zijn: stijf struisriet, zompzegge, kraaihei, moerasrozemarijn, cranberry, kartelblad, vetblad, bokjessteenbreek, moerasoievaarsbek, alpenveenbies en de rijksbes.

Veel van deze soorten zien we tijdens ons wandelingen door de moerassen en graslanden. De plekken zijn ook rijk aan libelle's en vlinders (Oostelijke vos en vals bruin blauwtje). We krijgen alle tijd om de soorten goed te bekijken en/of te genieten van de rust en schoonheid van het gebied.

Wandelend over de paden door het moeras gaan we ook op zoek naar de bijzonder roofvogels van het gebied. Schreeuwarend, zeearend en slangenarend. Ook is er goede kans om de velduil te spotten, deze jacht namelijk ook overdag.

Vanaf de uitkijktorens kunnen we de vele andere soorten vogels van het gebied proberen te spotten. Overal horen we de kwartelkoning, nachtegalen, waterrietzanger en de kleine sprinkhaanrietzanger.

De uitkijktorens gaan we ook gebruiken om de koning van het moeras te spotten: het eland. Ze leven hier nog in een redelijke aantallen en worden vaak gezien in groepen. Met een beetje geluk zien we wellicht otters en/of bevers.

De afgelegen dorpjes bestaan uit traditionele huizen met houten waterputten en kapelletjes en hebben een onvergetelijke charme. We brengen zeker een bezoek aan deze zeldzame dorpjes in deze moderne wereld. Aan het verlaten dorpje Budy brengen we zeker een bezoek. Hier woont als enige bewoner een vriend van onze gids, Kris Kaweczynski. In de streek noemen ze hem de koning van de Biebrza. Hij is 20 jaar geleden ontsnapt uit rumoerig en druk Warschau en leeft nu een teruggetrokken bestaan zorgend voor zijn vee en genietend van de natuur. We mogen zijn houten huis van binnen bekijken en hij vertelt ons zijn levensverhaal met behulp van oude platen.

Belangrijk monument uit de omgeving is het fort van de tsaar welk staat in Osowiec-Twierdza. Het Osowiec fortcomplex stamt uit de 19de eeuw. De tsaar gebruikte het immense fort tegen de Duitsers en was door zijn ligging in de moerassen slecht te bereiken. Nu worden de oude kelders gebruikt door vleermuizen.

Vanaf een hoge bank bij Burzyn krijgen we een indrukwekkend zicht over de vallei en de moerassen. Bij Brzostowo, een dorpje aan de eind van de wereld, gaan we het unieke spektakel bekijken, het passeren van de Biebrza door een kudde koeien op weg naar de graslanden aan de overkant.

Dag 9, zaterdag

- **Stadsbezoekje Warschau en terugreis naar Nederland/België.**

Na het ontbijt wandelen we nog even door de omgeving van Tykocin. Daarna vertrekken we naar Warschau. In deze hoofdstad kunnen we nog even de oude stad bezichtigen en nog wat shoppen.

Dag 10, zondag

- **Aankomst in Nederland (Amsterdam/Maastricht).**

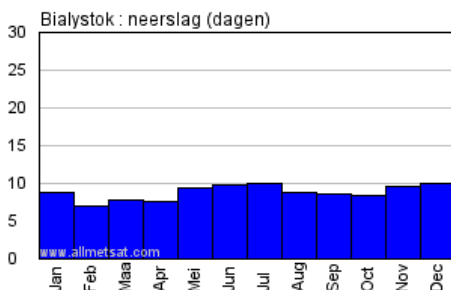
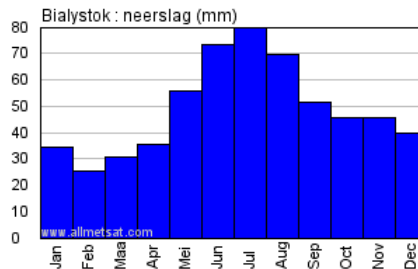
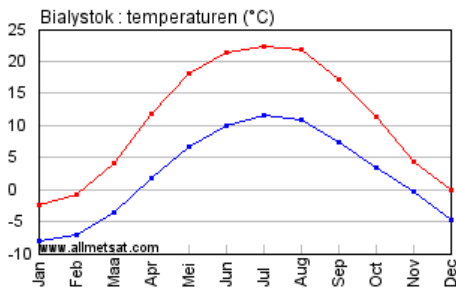
Aan het einde van de middag komen we aan op het station in Amsterdam/Maastricht.

Klimaat en kaart

In Noord- en Oost-Polen heerst een continentaal klimaat. De zomers zijn er warm en droog en worden gekenmerkt door lange periodes met stabiel weer. Op zonnige dagen loopt de temperatuur op tot boven 25 °C. Op de enkele regenachtige dagen kan het kwik bij 15 tot 20 °C blijven steken. 's Nachts daalt de temperatuur tot 10° à 15 °C.

In het noorden en westen van Polen is het klimaat door de invloed van de Atlantische Oceaan wat milder. De temperaturen zijn er overdag wat lager en de kans op neerslag is er iets groter.

In het voorjaar en de vroege zomer moet u in de moeras- en merengebieden op muggen rekenen.

Biebrza Nationaal Park

Bialowieza Nationaal Park

Meer over het gebied en de reis

Informatie over het gebied

Bialowieza staat voor wildernis, het laatste laagland oerbos van Europa. Dat het gebied nog zo bewaard is komt door de Poolse Koningen en Russische tsaren die het gebied vroeger als jachtgebied hebben gebruikt en het landschap daarom in hun oorspronkelijk staat lieten. Daarna kreeg het een beschermde status als nationaal park. Het nationaal park Bialowieza is z'n 200 kilometer gelegen ten noordoosten van Warschau en ten zuidwesten van Bialystok tegen de grens van Wit-Rusland. Er is een ongerepte kern van circa 10.000 ha in de stroomgebieden van de rivieren de Narewka en de Hwozna met daarom heen de productiebossen en de landbouwgronden met een aanvullende bescherming.

De bomen in het oerbos kunnen wel 50 meter hoog worden en er zijn eiken bij die meer dan vijfhonderd jaar oud zijn.

Het oerbos heeft een zeer rijk ecologische waarde waar zeer veel onderzoek naar wordt gedaan. Er leven maar liefst 11.000 diersoorten. De meeste zijn insecten en andere kleine ongewervelde dieren. Maar ook zeldzame soorten zoals wolf, wisent, lynx en otter. Bijzondere vogels zijn oehoe, dwerguil, schreeuwend en zwarte ooievaar.

Polen: Bialowieza oerbos/Biebrza vallei/10 dagen/groepsreis: cat. 1/reisnr. Po140g/versie: 22/10/08

Door het vele dode hout in het oerbos is er een bijzonder goede biotoop voor paddenstoelen, schimmels en varens en die zijn hier dan ook in grote getalen te vinden.

Ten noordwesten van Bialystok ligt het **Biebrza nationaal park**. Het omvat een groot deel van het stroomgebied van de rivier de Biebrza. Het is een van de laatste grote rivieren-wetlands van Europa. Een moerasesysteem waar de natuur nog puur en ongerept is. Er is geen betere plek om een meanderende rivier te bekijken als hier. Hier leven oehoe, kraanvogels en zwarte ooievaars, soorten die strenge eisen stellen aan hun leefgebied. Dat ze hier voorkomen laat zien hoe rijk de moerassen hier zijn. De rivier is haast op geen enkele plaats gekanaliseerd of bedijkt. Wonderschone landschappen kun je hier aanschouwen. Laagveenmoerassen die worden afgewisseld met rivierbossen en weidegronden. Een vogelparadijs met soorten die in West-Europa zeldzaam zijn of nauwelijks meer voorkomen. , Een gebied van 3500 ha bij Grzedy is zelfs een elandenreservaat. In het gebied kun je kanovaren, fietsen en wandelen.

Meer informatie

Over het gebied zijn vrij recent twee boeken uitgegeven. The nature guide to the Biebrza marshes en the nature guide to the Bialowieza primeval forest. Beide gidsen zijn uitgegeven door Crossbillguides. Bij het boeken van deze reis krijgt u beide gidsen van GoForNature cadeau.

Goed om te weten

Inbegrepen

Wat is bij de reis inbegrepen?

Deskundige lokale begeleiding (Engelstalig), Heen- en terugreis van Nederland (vertrekplaats: Amsterdam/Maastricht) naar bestemming en vice versa, Overnachting tijdens heen- en terugreis in 4 persoonscouchettes, Verblijf op basis van volpension: vanaf diner aankomst t/m ontbijt vertrekdag, Alle transfers ter plaatse. Alle overnachtingen ter plaatsen, eventuele entrees nationale parken. The nature guide to the Biebrza marshes en the nature guide to the Bialowieza primeval forest.

Wat is niet inbegrepen?

Verzekeringen, uitgaven van persoonlijke aard, overige entrees, transfers naar en van de plaats van uw eventuele reisuitleiding, Vervoer naar en van het startpunt van de reis (Amsterdam/Maastricht).

Rust

In overleg met onze gids, afhankelijk van het programma, zijn rustdagen eventueel in te passen.

Accommodatie/maaltijden

De overnachtingen zijn in lokale hotels/pensions met meer- of tweepersoonskamers. De maaltijden zijn eenvoudig maar goed. Vaak eten we traditionele maaltijden zoals pierogi, barszcz, zurek en knysze. De reis is op basis van volpension. Ontbijt en diner doen we in de accommodaties. Tijdens het ontbijt kan de reiziger zelfs zijn lunchpakket maken.

Inspanning

Een goede conditie is vereist. In totaal wandelen we circa 15 km per dag door vlak terrein, hier en daar moerassig. Deze reis wordt door ons ingedeeld in categorie 1.

Reisgezelschap

GoForNature werkt met lokale gidsen die de reis begeleiden. Zo stimuleren wij de lokale economie op basis van natuur beleving. Het zijn gidsen met veel lokale kennis over natuur en cultuur. Ze zetten zich voor 100 % in om de reizigers een fijne reis te bezorgen. Wel vragen wij een sportieve instelling vanwege dat Polen een andere cultuur heeft dan Nederland een enige flexibiliteit gewenst is.

Minimum aantal deelnemers : 4 personen

Maximum aantal deelnemers : 8 personen

Periode

In het voorjaar staat de bosbodem en de moerassen vol met bloemen en zijn alle vogels terug van hun verblijf in het zuiden. In de zomer is het uitbundig groen en de herfst zorgen voor prachtige herfsttinten en prachtige landschappen. Of je eerdergenoemde dieren ook te zien krijgt? Het blijft altijd zeldzaam om deze dieren waar te nemen.

Transport vertrek en kosten

Heen- en terugreis

In principe wordt er gereisd met de (slaap)trein. Indien gewenst kan eigenvervoer worden gebruikt of kan er een vliegreis worden geregeld. Wanneer met eigenvervoer/vliegreis wordt gereisd dan ontmoet u uw reisgezelschap op het station te Warschau. Voor reizen met eigenvervoer wordt een korting toegepast. Wanneer door ons een vliegticket wordt geregeld dan is dat tegen meerprijs, minus korting eigenvervoer.

Treinreis

De treinreis start in Amsterdam/Maastricht en gaat via Berlijn. In Berlijn wordt de nachttrein naar Warschau gepakt waar u wordt opgewacht door onze gids.

Uw definitieve reisschema ontvangt u in de week voor vertrek.

Vertrekdata en prijzen

2008 : 26 april, 17 mei, 19 juli, 13 en 20 september

Prijs : vanaf € 925,- pp (incl. treinreis)

Extra prijs : tweepersoonskamer: 90 euro pp

Eigenvervoer : korting € 125, -. pp ,

Vliegreis : op aanvraag.